

Asia: VN/23506/2023

Lausuntopyyntö Finnvera Oyj:n kokonaislainsäädäntöuudistusta koskevasta HE-luonnoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt ulkoministeriöltä lausunnon luonnoksesta hallituksen esitykseksi Finnveran kokonaislakiuudistuksesta. Ulkoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa lausuntonaan seuraavaa.

Ulkoministeriö on ollut mukana Finnveran kokonaislakiuudistusta koskevaa hallituksen esitystä valmistelleessa laajassa työryhmässä. Prosessi on ollut osallistava ja mahdollistanut hyvän vuoropuhelun työ- ja elinkeinoministeriön hallituksen esityksen valmistelusta vastaavien virkahenkilöiden kanssa. Kiitämme Finnveraa sekä työ- ja elinkeinoministeriötä myös hyvästä yhteistyöstä ulkoministeriön lakihankkeissa, erityisesti Finnfund Oy:ta ja korkotukilakia koskevissa lainsäädäntöhankkeissa.

Kasvanut geopoliittinen vastakkainasettelu lisää kilpailua vaikutusvallasta globaalien etelän maissa. Se, mistä kehittyvät maat saavat rahoitusta, vaikuttaa niiden geopoliittiseen asemoitumiseen. Ulkoministeriö näkisi mieluusti Finnveran voivan ottaa enemmän riskiä erityisesti kehittyvissä maissa. Tätä ovat myös yritykset toivoneet.

Kaupalliset suhteet ja suomalaisyritysten viennin edistäminen ovat tärkeitä myös ulkoministeriölle ja kuuluvat sen keskeisiin tehtäviin. Finnveralla tulee olla edellytykset turvata tasapuoliset kilpailuedellytykset suomalaisyrityksille kilpailijamaihin verrattuna. Lainsäädännön tulee mahdollistaa kilpailukykyisten ja innovatiivisten rahoitusratkaisujen luominen suomalaisyrityksille ja niiden kehittäminen ja hyödyntäminen yhdessä Team Finland –verkoston kumppaneiden kanssa.

Kilpailijamaiden käyttämiä keinoja ja sekä rahoitus- ja takuukelpoisten maiden valikoimaa tulee seurata. Ulkoministeriön näkemyksen mukaan HE-luonnoksen maavertailussa olisi hyvä tuoda päätöksentekijöiden näkyviin olla kriittisempää vertailua palveluiden kattavuudesta Finnveran ja verrokkimaiden laitosten välillä, huomioiden myös maapolitiikkoja koskevat linjaukset. Tietyille sektoreille ja maihin keskittyneet vastuut eivät saisi vähentää Finnveran kapasiteettia palveluilla suomalaisyrityksiä muilla sektoreilla ja markkinoilla. Tähän tulisi luoda lainsäädännöllä toimivat mekanismit.

Ulkoministeriö pitää tärkeänä, että jatkossakin HE-luonnoksen erityisriskinottoa koskevissa perusteluissa todetaan, että päätöksessä huomioitaisiin myös Suomen ulko-, kauppaa-, kehitys- ja ympäristöpoliittiset tavoitteet ja kulloisenkin hallitusohjelman painopisteet. Omistajapäätöstä koskevissa perusteluissa mainitaan syyksi esimerkiksi vaikutukset Suomen ulkosuhteisiin. Näiden HE-luonnoksen perusteluihin otettujen em. kirjausten lisäksi ulkoministeriö katsoo, että silloin kun päätöksiin liittyy tällaisia ulottuvuuksia, tulisi päätöksen valmistelussa kuulla tarvittaessa asianosaisia ministeriöitä.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto on lausunnossaan 19.12.2024 esittänyt, että hallituksen esityksen 14 §:n tarkoittamissa tapauksissa, joissa rahoituksesta päätetään omistajapäätöksenä, päätöstä koskeva asia esiteltäisiin myös valtioneuvoston talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle ennen omistajan päätöksentekoa, ellei aikataulusyistä ole pakottavaa tarvetta toimia toisin. Tällä hetkellä HE-luonnoksen perusteluissa todetaan, että ministeriö raportoi yhtiön vastuu- ja riskiasemasta talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle vähintään vuosittain. Tässä yhteydessä esityksessä esitetään, että ministeriö toisi talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjattavaksi edellä kuvatun yhtiön riskinoton ohjeistuksen (s. 50). Ulkoministeriö yhtyy VNK:n omistajaohjausosaston 19.12.2024 tekemään esitykseen. Kuitenkin sen lisäksi ulkoministeriö näkee, että koska kaikki ministeriöt eivät ole ministeriensä kautta edustettuina talouspoliittisessa ministerivaliokunnassa, joiden hallinnon aloilla tehtävään suomalaisyrityksiä tukevaan päätöksentekoon saattaa liittyä erityisriskejä, olisi lisäksi laajemman ministeriöiden kuulemisen mahdollisuuden kirjaaminen lainsäädäntöön perusteltua. Tällainen tilanne voisi olla käsillä esimerkiksi silloin, kun erityisriskirahoitukseen liittyy ulko-, kauppaa- ja kehityspoliittisia kysymyksiä. Ulkoministeriö esittää siten, että ennen kuin asia esiteltäisiin talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle, voitaisiin erityisriskinottoa koskevassa päätöksenteossa tarvittaessa kuulla myös muita ministeriöitä.

Malaty Ramses
Ulkoministeriö

Piirainen Sara
Ulkoministeriö - Kehityspoliittinen osasto

